

नव ज्ञानचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

फिल्म 'पुर्णबहादुरको सास्त्री'को अनपेक्षित व्यावसायिक सफलतापछि यसका मुख्य पात्र पूर्ण अर्थात् विजय बराल अहिलेका उत्तम 'डिमाण्ड' भएका अभिनेता बनेका छन् । जापको २ महिनामा मात्र उनलाई एक दर्जन फिल्मको प्रस्ताव पुगिसकेको जनाइएको छ । उनले पारिश्रमिक पनि ठन्डै १० गुणा बृद्धि गरेको व्यापक चर्चा छ । अब केही महिना फिल्मबाट विश्राम लिने सोचमा रहेका विजयले यो बीवामा 'हरि हजुरबा' नामक नाटकमा अभिनय गर्ने भएका छन् ।

आजको विचार...
संघीयतामा...
(बुई पेजमा)
दुर्गा प्रसाद ज्ञवालि

ताम्र कलाकारको छवि बनाएका त्रिु नेपाल पछिल्लो समय ठूलो पर्दामा राखे छैनन् । जत दसैँमा उनको मुख्य भूमिका रहेको फिल्म 'जवाइ साब'आएको थियो । यो पुस २६ मा भने उनी अभिनेता 'कासाई' प्रदर्शनमा आउँदैछ । 'कासाई' जित्ने दयाहाङको साथीको भूमिका रहेको टिजरले प्रष्ट पारिसकेको छ । उनी यो चलचित्रमा दलित समुदायको पात्रमा रहेको विमर्शपूर्णले सार्वजनिक गरेको पोस्टरबाट अनुमान लगाउन सकिन्छ । बच्चा नभएको दोस्रो पटकले अर्कोलाई लगाइसकेको रहस्य यसको टिजरले सँगिसकेको छ ।

३० वर्ष ३० अंक १८३ २०८१ पौष १ गते सोमबार 16 December 2024, Monday पृष्ठ संख्या ८ मूल्य रु ५/-

संक्षिप्त समाचार

बुर्किना आक्रमणमा ३५ को मृत्यु

(रासव/सिन्धुवा)

नाइजर, मिसिर ३०/बुर्किना फासोको सीमा नजिकै पश्चिमी नाइजरमा हालैका दिनमा भएका दुई आक्रमणमा परी ३९ जनाको मृत्यु भएको नि्यामीको रक्षा मन्त्रालयले जनाएको छ । 'लिबिरी र कोकोरोड समुदायमा दुई भयानक आक्रमण भएका छन् । रक्षा र सुरक्षा बलहरूको निरन्तर अपरेसनबाट धेरैएका अपराधीहरूले रक्षाबिहीन नागरिकहरूमाथि आक्रमण गर्दा ३९ जनाको मृत्यु भएको छ, रक्षा मन्त्रालयले जारी गरेको विज्ञप्तिमा भनिएको छ । 'बर्ब' आक्रमणमा लिबिरीमा २१ जना र कोकोरोडका बालबालिकासहित १८ जनाको मृत्यु भएको मन्त्रालयले पुष्टि गरेको छ । उक्त सशस्त्र आक्रमणमा डिसेम्बर १२ देखि १४ सम्म चलेको विज्ञप्तिमा उल्लेख गरिएको छ । हालैका दिनहरूमा विशेष गरी रक्तपातपूर्ण जिहादी आक्रमणहरूको शिकार भएका सीमा समुदायहरू तेरा सीमा क्षेत्रमा अवस्थित छन् । यस क्षेत्रलाई सशस्त्र जिहादी लडाकू समूहको आश्रयस्थल मानिन्छ । मंगलबारको आक्रमणमा ९० देखि १०० जनाको मृत्यु भएको जनाएको छ ।

गुणस्तरीय शिक्षालाई प्राथमिकता दिएर काम गरेका छौं : मन्त्री तिमिल्सिना

रामचन्द्र रायमाझी
पाल्पा, मंसिर ३०/लुम्बिनी प्रदेशका सामाजिक विकास मन्त्री जन्मजय तिमिल्सिनाले गुणस्तरीय शिक्षालाई प्राथमिकता दिएर मन्त्रालयले काम गरेको बताएका छन् । आइतबार नेपाल प्रेस युनियन पाल्पा शाखाले आयोजना गरेको पत्रकार भेटघाट कार्यक्रममा बोल्दै मन्त्री तिमिल्सिनाले समुद्रिको आधार नै गुणस्तरीय शिक्षा भएकाले त्यसतर्फ आफूहरूको पहिलो प्राथमिकता रहेको बताएका हुन् ।

ने, 'अब आर्थिक क्रान्तिको आन्दोलन आवश्यक छ, त्यसका लागि शिक्षामा व्यापक सुधार गर्न जरुरी छ ।' उनले प्रदेश भित्रका सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर बढाउनको साथै पढ्छ भन्दा बाहिर रहेका विद्यालयलाई समेत पहिचान गरी प्रदेश सरकारले आवश्यक सहयोग गर्ने बताए । प्रदेश भित्रका सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने न्यून आर्थिक स्तरका बालबालिकाहरूलाई सहज र गुणस्तर शिक्षा उपलब्ध गराउन मन्त्रालय लागि परेको उनले उल्लेख गरे । गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्दै रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्नु अहिलेको आवश्यकता रहेको समेत मन्त्री तिमिल्सिनाले बताए । 'अब विद्यालयमा राहत, निजी, शिक्षकहरू धेरै मात्रै काम छैन उनले भने, 'गुणस्तरीयता हेर्नुपर्छ, रोजगारी सुनिश्चित गर्ने खालको शिक्षा अहिलेको आवश्यकता हो । विद्यालयहरू अब त्यस्तैफै केन्द्री हुन आवश्यक छ ।'

पढ्दै गीए, सँगै सिक्दै गर्ने र रोजगारी पनि दिने खालको शिक्षा अहिलेको आवश्यकता रहेको उनले बताए । मन्त्री तिमिल्सिनाले शिक्षा ऐन सुधार हुन नसक्दा केही समस्या भएकाले त्यो संशोधन गर्न जरुरी रहेको बताए । उनले संघीय शिक्षा ऐन संशोधन भएर आफ्ना प्रदेशमा पनि ऐन बनाउन बाटो खुला हुने बताए । बर्दिया क्षेत्र नम्बर २ को (क) बाट नेपाली कांग्रेसबाट निर्वाचित भएका तिमिल्सिना यस अघि लुम्बिनी प्रदेश, नेपाली कांग्रेस संसदीय दलमा प्रमुख सचेतकको भूमिकामा समेत रहेका थिए । कार्यक्रममा पत्रकारहरूले राखेका जिज्ञासको मन्त्री तिमिल्सिनाले जवाफ दिएका थिए । युनियनकी जिल्ला सभापति मन गहिरैको अध्यक्षता, उपसभापति रामचन्द्र रायमाझीको स्वागत, सचिव विष्णु धिमिरेको सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो ।

पाल्पा जेसिजको अध्यक्षमा शाक्य

पाल्पा, मंसिर ३०/सामाजिक व्यक्तित्व तथा युवा व्यसयी जेसी शिव्रेक कार्की शाक्य पाल्पा जेसिजको अध्यक्षमा निर्वाचित भएका छन् । जेसिजको ४५ औं वार्षिक साधारण सभा तथा शाखा अधिवेशनले वर्ष २०२४ का लागि शाक्यलाई अध्यक्षमा चयन गरेको हो । यस अघि कानुनी सल्लाहाकारका रूपमा रहेका शाक्यको नेतृत्वमा नयाँ समिति चयन भएको जेसिज २०२४ का अध्यक्ष अर्जुन कार्कीले बताए । उनका अनुसार २०२४ का लागि कार्यकारीणी उपाध्यक्षमा जेसी शिव्रेक कार्की, जेसी सुनिन चापागाईं, उपाध्यक्षमा जेसी कला दाहाल, जेसी बिक्रम सिंह, जेसी सुमन बस्न्याल, जेसी

बगनासकालीको चिलाड्डीमा पाल्पा महोत्सव हुँदै, तयारी तीव्र

पाल्पा, मंसिर ३०/पाल्पाको बगनासकाली गाउँपालिका-१ चिलाड्डीमा पाल्पा महोत्सव हुने भएको छ । कुटुम्ब मिडिया नेटवर्क प्रालिको आयोजना र बगनासकाली गाउँपालिकाको प्रवर्द्धनमा यहि पुस ९ गतेदेखि १८ गतेसम्म महोत्सव हुन लागेको हो ।

आयोजकले आइतबार पत्रकार सम्मेलन गरी महोत्सवबारे जानकारी गाराएको छ । जिल्लाको पर्यटन प्रवर्द्धन, व्यापार एवं स्थानीय कलासंस्कृति तथा धार्मिक सांस्कृतिक महत्वलाई बढाउन महोत्सव गर्न लागिएको महोत्सव मूल समारोह समितिका संयोजक नारायण न्यौपानेले बताए । उनले महोत्सवको तयारी तीव्र पारिएको जानकारी गराए । बगनासकाली क्षेत्रमा गरिएको यो पहिलो र ठूलो महोत्सव भएकोले महोत्सवको व्यापक प्रचार-प्रसारमा सहयोग गरिदिन न्यौपानेले पत्रकारलाई आग्रह गरे । महोत्सवमा फोटो न्याारी र स्थानीय कलासंस्कृति इयाउरे, सोरठी, रत्नौली, बालन, भजन, कोन, मारुनी, लाखे, पञ्चेबाजा, लोपोन्मुख कुमाल, बोटे लगायतको कलासंस्कृति प्रस्तुत गरिने संयोजक न्यौपानेले बताए । महोत्सवमा कृषि, घरेलु उद्यम, शिक्षा, प्राथमिक र व्यापारका गरी १ सय ५० स्टल रहने उनको भनाई छ । महोत्सवको पहिलो दिन उद्घाटन

समारोहमा कल्चर एण्ड कन्ट्री विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । महोत्सवमा हरेक दिन राष्ट्रिय चर्चित कलाकारहरूको प्रस्तुतीसँगै स्थानीय कलाकार र कला केन्द्रहरूको प्रस्तुती रहने महोत्सव मूल समारोह समितिका सदस्य यज्ञमूर्ति तिमिल्सिनाले बताए । उनका अनुसार बगनासकाली डान्स आर्डेडलमार्फत प्रतिभा पहिचान गरिनेछ । महोत्सव स्थलमा स्टलका रूपमा रहेका होटल तथा रेस्टुरेन्टमा स्थानीय दुनाटपरीको उपयोगलाई प्राथमिकता दिइने उनले बताए । महोत्सवमा स्थानीय किसानहरूबाट

उत्पादित कृषि उत्पादनको प्रदर्शनी र कृषि उत्पादन शुल्क मूल्यमा खरिद विक्रीको व्यवस्था मिलाइनेछ । बगनास प्राँचो, दुनाटपरी उद्योग, विद्याधीहस्ताट निर्मित शैक्षिक सामग्री प्रदर्शनको तयारी समेत गरिएको तिमिल्सिनाको भनाई छ । महोत्सवमा करिब १ लाख ५० हजार दर्शकले अवलोकन गर्ने र कुल ३ करोडको कारोवार हुने आयोजकले लक्ष्य लिएको छ । महोत्सवमा प्रवेश शुल्क साधारणतर्फ ८० र विद्याधीहस्ताट ५० रूपैयाँ तोकिएको छ । पत्रकार सम्मेलनमा पत्रकार महासंघ पाल्पाका अध्यक्ष रेखीराम राना

र नवनिर्वाचित अध्यक्ष कमलराज तिमिल्सिनाले महोत्सव सफलताको शुभकामना व्यक्त गरे । उनीहरूले विगतमा अन्य संघसंस्थाहरूले आयोजना गर्ने मेला महोत्सव भन्दा फरक र रचनात्मक ढंगले गर्न आयोजकलाई सुझाव समेत दिए । कार्यक्रममा पत्रकारहरूले राखेका जिज्ञासको तिमिल्सिना संयोजक न्यौपानेले जवाफ दिएका थिए । संयोजक न्यौपानेको अध्यक्षता समितिका सदस्य विष्णु धिमिरेको स्वागत, अर्का सदस्य यज्ञमूर्ति तिमिल्सिनाको सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो ।

शिक्षा

निमाविको लाइसेन्स परीक्षामा ११ हजार पास

शिक्षक सेवा आयोगले निम्न माध्यमिक तह (निमाविको) अध्ययन अनुसन्धित (लाइसेन्स) परीक्षाको नतिजा सार्वजनिक गरेको छ । गत मंसिर १५ गते सञ्चालन भएको लाइसेन्सको लिखित परीक्षामा सातै प्रदेशबाट एक लाख १९ हजार ६९९ जनाले परीक्षा दिएका थिए । जसमा १० हजार ९७४ जना मात्रै पास भएका छन् । जुन ९.९७ प्रतिशत हुन आउँछ ।

जना पास भएका छन् । जुन ११.२७ प्रतिशत हुन आउँछ । बागमती प्रदेशबाट १४ हजार ३ जनाले परीक्षा दिएका एक हजार ६६३ पास भएका छन् । जुन ११.९६ प्रतिशत हुन आउँछ । त्यस्तै मधेश प्रदेशबाट १९ हजार ३० जनाले परीक्षा दिएका एक हजार ४२१ पास भएका छन् । जुन ७.४७ प्रतिशत हुन आउँछ ।

एक हजार ४४९ पास भएका छन् । जुन ७.०७ प्रतिशत हुन आउँछ । त्यस्तै सुदूरपश्चिम प्रदेशबाट १६ हजार ४५४ जनाले परीक्षा दिएका एक हजार ९९ जना पास भएका छन् । जुन ६.६७ प्रतिशत हुन आउँछ ।

आयोगले सार्वजनिक गरेको नतिजा अनुसार कोशी प्रदेशबाट १८ हजार ६६२ परीक्षार्थीले परीक्षा दिएकोमा दुई हजार ८२ जना उत्तीर्ण भएका छन् । जुन ११.९६ प्रतिशत हुन आउँछ । त्यस्तै मधेश प्रदेशबाट १९ हजार ३० जनाले परीक्षा दिएका एक हजार ४२१ पास भएका छन् । जुन ७.४७ प्रतिशत हुन आउँछ ।

सुम्बिनी प्रदेशबाट २२ हजार ७९२ जनाले परीक्षा दिएका दुई हजार ३१३ पास भएका छन् । जुन १०.१५ प्रतिशत हुन आउँछ । कर्णाली प्रदेशबाट २० हजार ४९६ जनाले परीक्षा दिएका

-रातोपाटी डटकम

सामुदायिक विद्यालयमा पढाउने परिवारको निःशुल्क स्वास्थ्य बिमा

पोखरा महानगरपालिका वडा नं १२ बासीले आफ्ना छोराछोरीलाई सामुदायिक विद्यालयमा पढाएमा निःशुल्क पारिवारिक स्वास्थ्य बिमाको सुविधा पाउने भएका छन् । वडा कार्यालयले सामुदायिक विद्यालयमा छोराछोरी पढाइरहेकाहरूको निःशुल्क पारिवारिक स्वास्थ्य बिमा शुरू गरेको छ । सामुदायिक विद्यालयमा आकर्षण बढाउन निःशुल्क पारिवारिक स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको वडा कार्यालयले जनाएको छ । वडाध्यक्ष सन्तोष बास्तोलाका अनुसार सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको शिक्षा र स्वास्थ्य दुवै निःशुल्क हुनेछ । सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुदृढ गरेर विद्यार्थी आकर्षण बढाउने प्रयास गरिरहेको उनले स्पष्ट पारे । शुक्रवाती चरणमा वडामा स्थायी बसोबास भएका र सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका परिवारको निःशुल्क स्वास्थ्य बिमा निर्दिष्टे वडाध्यक्ष बास्तोलाको भनाइ छ । पोखरा-१२ मा अमरसिंह माध्यमिक विद्यालय,

श्रीलालदेवी सामुदायिक विद्यालय र सरस्वती आधारभूत विद्यालय छन् । यी विद्यालयमा करिब चार हजार तीन सय विद्यार्थी अध्ययनरत छन् । उनले भने, 'यो योजनाले सामुदायिक विद्यालयप्रतिको आकर्षण बृद्धि गर्नुका साथै वडाबासीको स्वास्थ्यमा पहुँच समेत बढ्ने विश्वास छ ।' बिमा कार्यक्रमका लागि यस वर्ष १० लाख रूपैयाँ बजेट विनियोजन गरिएको छ । स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रममा बाँधक तीन हजार पाँच सय प्रिमियम तिरेर परिवारका पाँच जना सदस्यले एक लाख रूपैयाँ बराबरको स्वास्थ्य उपचार सुविधा पाउनेछन् । वडा सचिव शारदा

सापकोटाका अनुसार बिमा कार्यक्रममा सहभागिताका लागि वडामा स्थायी बसोबास कुनै अभिभावकको नामागिरी, विद्यालयका सिफारिस र विद्यार्थी परिचयपत्रको प्रतिलिपिसहित निवेदन अहवाल गरिएको छ । यसैबीच वडाले सामुदायिक विद्यालयमा संस्कार शिक्षा कार्यक्रमको अन्तर्गत लागू गरेको छ । कक्षा ७ र कक्षा ११ मा संस्कार शिक्षा लागू गरिएको बताइन्छ । साथै निजी विद्यालयमा पनि संस्कार शिक्षा लागू गर्न गृहकार्य भइरहेको वडाध्यक्ष बास्तोलाले बताए ।

-माया कुरा डटकम

आयआर्जनसँग जोड्न विद्यार्थीलाई स्ट्रबेरी खेती

गोरखाको पालुडटार नगरपालिका-९, सेरासिखत विन्नेपी माध्यमिक विद्यालयले विद्यार्थीलाई आयआर्जनसँग जोड्न स्ट्रबेरी खेती शुरुवात गरेको छ । विद्यालयले कृषि ज्ञानकेन्द्र गोरखाको सहयोगमा स्ट्रबेरी खेती गर्न बालेको प्रधानाध्यक्ष गणेशराज सेडाईले जानकारी दिए । 'यस वर्ष परीक्षाका रूपमा अहिले एक रोपनी क्षेत्रफल जमिनमा स्ट्रबेरी खेती शुरू गरिएको छ', उनले भने, 'उक्त जमीनमा करिब छ सय विन्नेपी लगाइएको छ, यसबाट राम्रो उत्पादन भए थप जमिनमा स्ट्रबेरी खेती गर्ने योजना विद्यालयको छ ।' विद्यालयमा कक्षा ९ देखि १२ सम्मका कृषि धारका विद्यार्थी स्ट्रबेरीखेती गर्ने काममा जोडिएको उनको भनाइ छ । 'उत्पादनपछि विक्री भएको आम्दानीको ६० प्रतिशत विद्यार्थीलाई

उपलब्ध गराउने विद्यालयले निर्णय गरेको छ', प्रधानाध्यक्ष सेडाईले भने, 'परीक्षा सफल भए आगामी वर्ष १० रोपनी क्षेत्रफल जमिनमा स्ट्रबेरीखेती गर्ने योजना विद्यालयको छ ।' स्थानीयस्तरीय अहिलेसम्म अन्यत्र स्ट्रबेरी खेती पनि नभएको राम्रो काम जोडिएको उनको विद्यालयले स्ट्रबेरीखेतीलाई प्राथमिकता दिएको उनको भनाइ छ । विद्यालयले

कृषि धारमा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई उत्पादनमा जोड्न करिब १० रोपनी खेत र आठ रोपनी पाखावारी भाडामा लिएर धान, मकैनायात बेमौसमी तरकारीखेती समेत गर्दै आएको छ । विद्यालयले गर्दै आएको कृषिखेतीबाट विद्यार्थीलाई 'फिताबकापी' सहज खानाखाजा तथा पोसाक किन्न सहज हुँदै आएको छ ।

-राजेश

विश्वविद्यालयमा मेरिटोक्रेसी

डा. शांतिबहादुर अधिकारी

नेकपा एमालेका महासचिव शंकर पोखरेलले उनको फेसबुक वालमा हालै राखेको एउटा पोस्ट शिक्षालेभन्दा चासो राख्नेहरूका माफमा चर्चाको विषय बन्नपुगेको छ । मेरिटोक्रेसीका नाममा भइरहेको भन्दा नाटक शीर्षक दिएर राखिएको सो पोस्टको पूर्ण पाठ यस्तो छ : 'विभुवन विश्वविद्यालयको उपकुलपति छनौटलाई मेरिटोक्रेसीका आधारमा गरिएको भनेर खुबै प्रचार गरियो जबकि त्यति बेलाको सत्ताको नेतृत्व गरिरहेको माओवादीले आफू निकट व्यक्तिलाई भित्री बनाउने गरी प्रक्रिया अधि बढायो । सोही अनुसार माओवादी निकटका चित्रबहादुर बुढाथोकी र केशरजंग बराल एक र दुई नम्बरमा सिफारिस गरिए । योजना अनुरूप दुई नम्बरमा रहेका बराल भित्री बनाइए । सोही समयमा पूर्वान्चल विश्वविद्यालयमा पनि भित्री बनाइयो । त्यहाँ पनि सोही अनुसारको प्रक्रियाबाट सत्ता निकट व्यक्त भित्री चुनिए । अनि त्यस चयनलाई पनि अनियो मेरिटोक्रेसी । त्यसैबेला विभुवन विश्वविद्यालयका भित्री केशरजंग बराल मेरिटोक्रेसीका नाममा सोही समयको सत्ता गठबन्धनलाई नै प्रतिनिधित्व गर्नेगरी विश्वविद्यालयको प्राज्ञिक नेतृत्व चयन गर्न योजनामा तत्त्वीन छन् । यसैबेला उनले मेरिटोक्रेसीको जामा लगाई दिएका छन् । अनि त्यही नाटकलाई उनी निकटका माओवादी समर्थकहरू धुवन्दार रूपमा पदपोषण र प्रशंसा गरिरहेका छन् । के साँच्चै विभुवन विश्वविद्यालयका भित्री बराल मेरिटोक्रेसीमा हिँड्न चाहेको भए उनले छनौट कमिटीमा कसलाई राख्ने भन्ने कुरामा कुनै चासो वा हस्तक्षेप गर्ने थिएनन् । प्राज्ञिक नेतृत्वको निम्तेवारीमा रहेका रेटललाई छनौटको निम्तेव दिन सक्थे वा प्राज्ञहरूको रोष्टर तयार गरेर लट्टीका आधारमा छनौट समितिका सदस्य चयन गर्न सक्थे तर उनले त्यो दुई कुरा गरेनन् । आफूले चाहेको व्यक्तिले छनौट हुनेगरी मापदण्ड तयार गर्न लगाए ।

विश्वविद्यालयमा एउटा निश्चित वैचारिक समूहलाई निषेध गर्ने गरी मेरिटोक्रेसीको भन्दा नाटक मञ्चन गरिनेछेका छन् । यस प्रकारको क्रियाकलापले विभुवन विश्वविद्यालय अधि बढ्ने होइन फर्क धाराशायी हुनेछ । त्यसैले मेरिटोक्रेसीका नाममा गरिएको भन्दा नाटक बन्द गरी । सम्पूर्ण कामलाई खुला र पारदर्शी ढंगले विश्वविद्यालयको दीर्घकालीन हितलाई ध्यानमा राखेर अधि बढाओ । विधिको मेरिटोक्रेसीका सम्बन्धमा शंकर पोखरेलको यो भनाइ सार्वजनिक भएलगत्तै यसका बारेमा सकारात्मक र नकारात्मक प्रतिक्रिया बराबरे जस्तो आएका छन् । शंकर पोखरेल एक सामान्य व्यक्तिसँगै आएका भए यस्ता पोस्टहरू अरूहरूले हाले भन्ने नै विचार गर्नु पर्दैन । पोखरेलले लेखनुभन्दा धेरै अघिदेखि सयौं विद्यार्थीहरूले मेरिटोक्रेसीका बारेमा विचार पोखिरहेका छन् तर पोखरेलको भनाइलाई मात्रै चर्चाको विषय बनाइएको छ । यो किन भने उनी नेपालकै दोस्रो ठूलो राजनीतिक दलका महासचिव हुन् र उनले राखेको विचार भनेको उनको व्यक्तित्वमात्रै नभई एमालेकै भनाइका रूपमा निस्किएको छ । यसको एउटा सकारात्मक पक्ष के हो भने राजनीतिक दलहरूले शिक्षालेभन्दा पूर्णरूपमा बेवास्ता गर्दै आइरहेका बेला प्रधानमन्त्रीकै दल एमालेका महासचिवबाट उच्चपदाधिकारीको दुई हितवादी बढी भार बोकेको प्रक्रिया बारेमा चासो व्यक्त गरिएको छ । अन्यथा जे भए पनि वाफ्यरूपमा त्रिवि सुनु पर्दछ र यसमा जथाभावी गरिनु हुँदैन भने अभिमत

राखिएको छ । साथसाथै विपक्षमा के भनाइ आएको छ भने पोखरेलद्वारा आएको विचार ठीक समयमा आएन र विश्वविद्यालयको निष्पक्षताका सन्दर्भमा स्वयं पोखरेल निष्पक्ष हुन सकेको देखिएन । प्रारम्भमा उपकुलपति केशरजंग बराल उपकुलपतिमा नियुक्त हुँदा नै वरियता मिचिएको थियो । त्यसैबेला खासै कुनै विरोध गरिएन, अहिले गरिएको छ । बरालले अन्य पदाधिकारीहरूका नियुक्तिका लागि छनौट समितिहरू बनाए, त्यसैबेला कुनै आवाज उठाइएन, अहिले उठाइएको छ । छनौट समितिहरू दिएका प्रतियोगितालाई समेत अध्ययन गर्न अर्को समिति निर्माण गर्दा पनि केही भनिएन । मेरिटोक्रेसीका नाममा उपकुलपति माओवादीको, शिक्षाध्यक्ष एमालेको र रजिष्ट्रार लोकन्तन पञ्चरको हेतुलाई पनि सहर्ष स्वीकार गरियो । मेरिटोक्रेसी भनेपछि भागवन्दा गरे जस्तै ट्याकम मिलेर आउँछ र भनेर कसैले प्रश्न उठाएन । जब आना पञ्चरहरू पछि पर्ने अवस्था आयो त्यसबेला मात्रै विरोध जनाउनुले सकारात्मक सन्देश दिन मुस्किल पर्दछ । उपकुलपति बरालले अपनाएकै प्रक्रियाद्वारा त्रिविमा छनौट परीक्षा सहनियन्त्रकहरू चयन गरिए । छवटामा चारजना आना मान्छेहरू पदा उपकुलपति बराल एमालेका लागि टाउको दुखाइ भएनन् । वाम एकता भएकै सँगै आनन्द मानेर सबैजना वसेको देखियो । जब डीनमा नियुक्ति गर्ने पालो आयो, त्यहाँ एमालेका समर्थक प्राध्यापकहरूले मौका नपाउने जस्तो देखिएपछि महासचिव पोखरेलको विजयि आयो । यही विजयिपति पहिले नै आएको भए सबैले पोखरेललाई स्वाभिमानी दिने थिए तर बेला गुज्रिएपछिको हुँदा भनाइ सही नै भए पनि यसमा अध्ययन गर्न सबैलाई अप्ठेरो परेको छ । एमालेले पहिलेदेखि नै माछो देखे दुलोभिन्न हात, सर्प देखे बाहिर भने जस्तै व्यवहार प्रदर्शन गर्दै आएको अनुभव सर्वत्र गरिएको छ । पोखरेलका भनाइमा एउटा वैचारिक संगठनलाई पूर्णतः बाहिर धार्नु किमार्थ स्वीकार्य नहुने विचार व्यक्त गरिएको छ तर नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालयमा निवर्तमान उपकुलपति, शिक्षाध्यक्ष र कुलसचिव तीनजना नै एमाले समर्थकहरू मात्रै थिए भने हेकाका राखेको पाइएन । अलि अधि फलनाय खनाल प्रधानमन्त्री भएका बेलामा समेत प्रजातन्त्रवादी प्राध्यापकहरूको सिलो निर्मितेनै भै गरी सर्वत्र एकलौटी नियुक्ति गरिएको कुरा पनि भूले जस्तै लागेको छ । विगतमा यस्तो भएको थियो भनेर अब सच्चिन नपाइने भन्ने हुँदैन । त्यसैले विश्वविद्यालयमा सन्तुलन नगर्नुभन्दा भन्दा आएको पोखरेलको भनाइलाई बेवास्ता भने गर्न हुँदैन । त्रिविको सहनियन्त्रक नियुक्तिका क्रममा विचारविधि नगरेका प्राध्यापकले डाक्टर लेखेर आवेदन हाले, छनौट समितिले त्यसैलाई मान्यता दियो । छनौट समितिले आवेदन केवाला प्रमाणहरू निश्चय नै हेरेको हुनुपर्ने हो तर त्यसकै हावादारी रूपमा निर्देशन बमोजिम चयन गरेजस्तै देखियो । अन्य कुरामा जेजस्तो भए तापनि यो प्रकरणले महासचिव पोखरेलले भने जस्तै मेरिटोक्रेसीको भन्दा नाटक मञ्चन गरेको पुष्टि हुनुपर्नेको छ । विश्वविद्यालयमा मेरिटोक्रेसीले नै स्थान पाउनुपर्ने हो तर भइरहेका कार्यहरूले भने यसको अन्त्य हुनुपर्ने विश्वासपूर्वक जोड पुऱ्याइरहेको

-शिवनाथ टाकम डटकम

साहित्य प्रतिष्ठानद्वारा विभिन्न व्यक्तिलाई पुरस्कृत र सम्मान

पाल्पा, मंसिर ३०/शिक्षा स्वास्थ्य तथा साहित्य प्रतिष्ठान नेपालले विभिन्न क्षेत्रका व्यक्तिलाई पुरस्कृत र सम्मान गरेको छ । प्रतिष्ठानले आफ्नो १९ औं वार्षिक दिवसको अवसरमा ७ औं अधिवेशन र कवि कुलमणि देवकोटाको ९६ औं जन्मजयन्ती मनाउँदै विभिन्न क्षेत्रका व्यक्तिलाई पुरस्कृत र सम्मान गरेको हो ।

प्रतिष्ठानले विभिन्न दशजना व्यक्तित्वलाई पुरस्कृत तथा सम्मान र विभिन्न विद्यालयका प्र. जना विद्यार्थीहरूलाई शैक्षिक छात्रवृत्तिहरू प्रदान गरेको छ । उनले कुलमणि देवकोटा स्मृति प्रतिभा पुरस्कारबाट आगो काव्य उपविधाका परिकल्पनाकार दीर्घबहादुर चन्द 'सुमन', लक्ष्मीप्रिय जगतबहादुर जोशी स्मृति पुरस्कारबाट कोपिला परिकल्पनाकार गिरिराज डल्लाकोटीलाई पुरस्कृत गरेको छ । यस्तै प्रतिष्ठानले जगत कुलमणि कविन्द्र निम्नक्षेत्र पुरस्कारबाट सुसेली प्रवर्तक दुर्गा अधिकारी भमरकोट, प्रतिष्ठानका संरक्षक प्रा. डा. वकाशराज रेग्मीद्वारा स्थापित विमला रेग्मी स्वास्थ्य सेवा पुरस्कारबाट उत्कृष्ट नर्स दीपा गहतराज, मिसन अस्पताल पुरस्कृत भएको प्रतिष्ठानले जनाएको छ । इन्द्रलाल भारती शिक्षा सेवा सम्मानबाट सेवानिवृत्त प्रधानाध्यापक अन्वयतराज शर्मा, शांतिराज रेग्मी सञ्चार सेवा सम्मानबाट सन्तोष बस्याल, बागेश्वरी स्वास्थ्य सेवा सम्मान स्वास्थ्यकर्मी सुब्रह्महदुर काकी, दीनानाना साहित्य सेवा सम्मानबाट उपसम्पासक राजउल्ला मिया, राधाकवी स्मृति स्वयंसेवा सम्मानबाट टोप प्रसाद श्रेष्ठ र तुलसी शैक्षिक प्रतिभा पुरस्कारबाट यु. होराइन स्कुलका आरोही खनाललाई पुरस्कृत गरिएको छ । समारोहमा विभिन्न

छात्रवृत्ति समेत प्रदान गरिएको छ । प्रतिष्ठानका संरक्षक प्रा. डा. वकाशराज रेग्मीद्वारा स्थापित विमला कमल शैक्षिक छात्रवृत्ति बैरब बहुमुखी क्याम्पस छहराकी लिला गाहालाई १० हजार, प.प.न. मा. वि.का दुर्गा हेमचूरी, विपना सेन, सेन मा. वि.का वृषा वि.क. र सुस्मिता यादव, कालिका मा.वि.का अर्जुन वि.सी. निरा गाहालाई प्रति विद्यार्थी वार्षिक ३ हजारका दरले छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको छ । यस्तै इ.डा. ज्योति रेग्मी अधिकारीद्वारा स्थापित ज्ञानज्योति शैक्षिक छात्रवृत्ति प.प.न.मा.वि. का छात्राहरू यमुना कुमाल र जगमाया घर्ती, तानसेन बहुमुखी क्याम्पसका ललि दलामी र खुलु पन्त तथा त्रिभुवन बहुमुखी क्याम्पसको छात्रा हिरा अर्घानीलाई दिइएको छ । उनीहरूलाई ३ हजार दिइएको हो । मनोहर ज्ञवाली, रोहित ज्ञवाली र खुमानन्द खनालद्वारा स्थापित माता दीनकुमारी ज्ञवाली शैक्षिक छात्रवृत्ति तानसेन बहुमुखी क्याम्पसको छात्रा सुहानी मगरलाई दिइएको छ । उनलाई २ हजार ५ सय प्रदान गरिएको हो । मैना नेपाल इकाल शैक्षिक छात्रवृत्ति प.प.न.मा.वि. छात्राहरू प्रियन्का सुनार र निशा आलेलाई प्रदान गरिएको छ । उनीहरूलाई वार्षिक २ हजार ५ सयका दरले प्रदान गरिएको हो । कार्यक्रमको

प्रमुख अतिथि पुनर्जीवजार नगर प्रजा प्रतिष्ठान स्वाइजाका कुलपति बरिष्ठ साहित्यकार विश्वप्रेम अधिकारीले कार्यक्रमको उद्घाटन गरेका थिए । सभाको उल्लाघटन गर्दै पाल्पाको साहित्यलाई उचो बनाउनुका साथै शिक्षा र स्वास्थ्यको क्षेत्रमा प्रतिष्ठानले महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउँदै आएकोमा खुसी व्यक्त गरे । उनले प्रतिष्ठानको सिको अन्य साहित्यिक संस्थाहरूले पनि गर्नुपर्ने बताए । कार्यक्रममा प्रकाश सेनानी मेघराज शर्मा, नेपाल पत्रकार महासंघ पाल्पाका नवनिर्वाचित उपाध्यक्ष मुक्ति न्यौपाने, पाल्पा साहित्य समाजका सचिव सविता भट्टराई, प्रलेस पाल्पाका अध्यक्ष राम प्रसाद अर्याल, सामाजिक व्यक्तित्व मोहन प्रसाद श्रेष्ठ, युनाइटेड मिसन अस्पतालका नि. अस्पताल प्रमुख डा. तुलबहादुर पु.न., कोपिलाका परिकल्पनाकार गिरिराज डल्लाकोटी, आगोका परिकल्पनाकार दीर्घबहादुर चन्द लगायतले आ-आफ्ना धारणा राखेका थिए । प्रतिष्ठानका सदस्य गहमीर रायमाफ्नीले ७ लाख ३७ हजार ३ सय ९३ बराबरको आय व्यय प्रस्तुत गरे । प्रतिष्ठानका अध्यक्ष पुष्कर अयक रेग्मीको अध्यक्षता, उपाध्यक्ष रोहित प्रसाद ज्ञवालीको स्वागत, महासचिव चन्द्रकान्त न्यौपानेको सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो ।

रास्वपाको पाल्पामा जिल्ला भेला : सभापतिमा भण्डारी

पाल्पा, मंसिर ३०/राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) पाल्पाको पहिलो जिल्ला भेला भएको छ । पार्टी संगठनलाई थप मजबुत र बलियो बनाएर लैजान रास्वपाले पहिलो जिल्ला भेला तानसेनमा गरेको हो ।

भेलाई पार्टीका लुम्बिनी प्रदेशका उपसभापति सालकराम धिमिरेले उद्घाटन गरेका हुन् । भेलाको उद्घाटन गर्दै प्रमुख अतिथि समेत रहेका धिमिरेले पार्टी संगठनलाई विस्तार गरी थप बलियो र प्रभावकारी बनाएर लैजान भेला महत्वपूर्ण हुने विश्वास व्यक्त गरे । उनले अहिले पुराना दलहरूप्रति जनतामा निरासा छाएको भेला रास्वपाले जनतामा उत्साह जगाउनका लागि आफूहरू लागेको बताए । उपसभापति धिमिरेले तल्लो तहदेखि नै पार्टी सरचनालाई बलियो बनाएर लैजान सबै नेता कार्यकर्ताहरूलाई आग्रह समेत गरे । कार्यक्रममा पार्टीका प्रदेश सल्लाहकार मित्र कुंवर, प्रदेश कोषाध्यक्ष दुर्गा अर्याल, पार्टीका केन्द्रीय मानव अधिकार संसाधन विभागका सदस्य गणेश पौड्याल लगायतले पार्टी संगठनलाई बलियो बनाएर लैजान सबै एक हुनुपर्नेमा जोड दिए । भेलाको विष्णु प्रसाद भण्डारीको

नेतृत्वमा १० सदस्यीय नयाँ समिति चयन गरिएको छ । जसको उपसभापतिमा सोमप्रसाद गैरे (सुमन), सचिवमा नारायण न्यौपाने, कोषाध्यक्षमा अविता नेपाली रहेका छन् । यस्तै सदस्यहरूमा रमेश प्रसाद न्यौपाने, सञ्जय कुमार सार्की, कृष्ण प्रसाद पराजुली, धुबं राज न्यौपाने, सिर्जना पाण्ये भट्टराई, नेत्रप्रसाद बस्याल रहेको रास्वपा पाल्पाले जनाएको छ ।

भेलाका निर्णय गरिएको व्यवस्थाजनु सार जिल्लाका सबै पालिकाका सभापतिहरू पनि जिल्ला कमिटीमा समावेश हुने छन् । भेला जिल्ला सभापति विष्णु प्रसाद भण्डारीको अध्यक्षता, उपसभापति सुमन गैरेको सञ्चालनमा भएको थियो ।

खेलकुद समाचार

पोखरालाई हराउँदै सुदूरपश्चिम प्लेअफमा

काठमाडौं, मंसिर ३०/नेपाल प्रिमियर लिग (एनपीएल) मा सुदूरपश्चिम रोज्यस्तले पोखरा एग्जेन्सलाई पाँच रनले हराएको छ । सुदूरपश्चिमले दिएको एक सय ६५ रनको लक्ष्य पछ्याएको पोखरा १९ ओभर चार बलमा एक सय ४८ रनमा अलआउट भयो । पाखराका एन्ड्रीस गोसले सबैभन्दा धेरै ३६ रन बनाए । यस्तै रेमन रेफरले ३३ र ब्रिण्ण थुगुननाले अतिरिक्त ३२ रन बनाए । सुदूरपश्चिमका स्केट कुनेलेइन्ले पाँच विकेट लिए । यस्तै हर्भत सिंहले तीन र सेफ जुडबले एक विकेट लिए । त्यसअघि त्रिवि क्रिकेट मैदानमा टस हारेर पहिले ब्याटिङ गरेको सुदूरपश्चिमले निर्धारित २० ओभरमा सात विकेट गुमाएर एक सय ५३ रन बनायो । सुदूरपश्चिमका आरिफ शेखले अतिरिक्त ४२ रन बनाए । यस्तै कप्तान दीपेन्द्रसिंह ऐरीले २० रन बनाए । पोखराका कप्तान कुशल भुर्तेले दुई विकेट लिए । यस्तै रेमोन रेफर, सागर इकाल र मङ्गकल लिक्लेले समान एक विकेट लिए । यो जीतसँगै सुदूरपश्चिम नेपाल प्रिमियर लिगको प्लेअफमा पुगेको छ । पोखरा यसअघि नै प्लेअफ पुग्नुबाट बाहिरिसकेको छ । समूह चरणको अन्तिम खेलमा सोमबार कर्णाली र सुदूरपश्चिमबीचको खेलमा कर्णालीको फराकिलो हार भएमा काठमाण्डौंले प्ले अफमा स्थान बनाउनेछ । लुम्बिनी लयन्त, विराटनगर पोखरा एग्जेन्ससँ प्रतियोगिताबाट बाहिरिसकेका छन् । आठ टोलीमध्ये जन्कपुर प्ले अफमा पुगिसकेको छ । शीर्ष चारमा पुग्न चितवन, काठमाण्डौं, सुदूरपश्चिम र कर्णाली गरी चारबाट टोलीबीच प्रतिस्पर्धा छ ।

अर्थ/कॉरिरेट समाचार

रामपुर सहकारीले मनायो वार्षिक साधारण सभा

रामपुर (पाल्पा), मंसिर ३०/जिल्लाको रामपुरमा सञ्चालित रामपुर बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाले १७ औं वार्षिक साधारण सभा मनाएको छ । सहकारीले एक औपचारिक कार्यक्रमकाबिच साधारण सभा गरेको हो । सभाको संस्थाका संस्थापक अध्यक्ष तथा लुम्बिनी प्रदेश सभाका अर्थ, उद्योग तथा पर्यटन विकास समिति सभापति राजुप्रसाद श्रेष्ठले गरेका हुन् । सभको उद्घाटन गर्दै सभापति श्रेष्ठले अबको युग प्रविधिको युग आएको सहकारीको सेवालाई पनि सोही अनुसार अगाडि बढाउन आवश्यक रहेको बताए । हरेक काम प्रविधिको माध्यमबाट हुन थालेकाले अब सहकारीका सेवाहरूलाई पनि प्रविधिसँग जोड्नुपर्ने उनले धारणा व्यक्त गरे । सभापति श्रेष्ठले भने 'कागजबाट होइन, घरमै बसेर भुक्तानी गर्ने प्रविधि भित्रिएको छ, त्यसको सही सदुपयोग गरौं ।' संस्थाका हरेक काममा सेयर सदस्यले निगरानी गर्ने र सञ्चालक समितिलाई फरकफरक अनुपम अधिकार रहेको समेत उनले बताए । रामपुर नगरपालिकाका प्रमुख रमणबहादुर थापाले सानो पुँजिबाट रकम जम्मा गरेर सुरु गरेको सहकारी अहिले नमुना सहकारीको रूपमा स्थापित भएको बताए । नगरपालिकाले युवा स्वरोजगार व्याज अनुदान कार्यक्रममार्फत २ वर्षका लागि ३० लाखसम्म व्याज अनुदान दिइएको भन्दै नगर प्रमुख थापाले व्याज अनुदानका लागि सहकारीले स्थागत रूपमा सिफारिस गरेर पठाएमा कार्यक्रममा समावेश गर्ने समेत बताए । कार्यक्रममा नेपाली कौशल रामपुर नगर सभापति नेत्रप्रसाद भट्टराई, नेकपा एमाले जिल्ला कमिटी सदस्य विष्णुप्रसाद रेग्मी,

जिल्ला सहकारी संघ पाल्पाका सदस्य ईश्वरीदेवी खनाल, नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टीका रामपुर नगर कमिटी अध्यक्ष फगेश्वर गौतम, राष्ट्रिय जनमोर्चाका रामपुर अध्यक्ष रामप्रसाद गैरे, सहिद बहुमुखी क्याम्पसका क्याम्पस प्रमुख मुरारीप्रसाद काफ्ले, रामपुर नगरपालिका -५ का वडाध्यक्ष दुर्गाप्रसाद पोखरेल, रामपुर उद्योग वाणिज्य संघका सचिव विनोद श्रेष्ठ, संस्थाका सल्लाहकार तथा नवतन्त्रमान उपाध्यक्ष नगिलाल पौडेल, बैंक तथा वित्तीय सहकारी संस्थाका अध्यक्ष सागरप्रसाद देवकोटा, सेयर सदस्यको तर्फबाट बिन्दु पोखरेल, रामचन्द्र अर्याल लगायतले सहकारीको मर्म र भावना अनुसार सेयर सदस्यको हितमा रहेर काम गर्न सुझाव दिए । सहकारीले सोही अवसरमा असल बालबचत कर्ता, नियमित बचतकर्ता, नियमित दैनिक बचतकर्ता, असल ऋणिलाई पुरस्कृत तथा सम्मान समेत गरेको छ । लेखा समितिको प्रतिवेदन लेखा समिति संयोजक हुमनाथ अर्याल, सचिवको प्रतिवेदन सचिव किरिनाथ श्रेष्ठ, कोषाध्यक्षको प्रतिवेदन कोषाध्यक्ष बन्दना पोखरेलले प्रस्तुत गरेको वार्षिक प्रतिवेदन बन्दसत्रले पारित गरेको छ । संस्थाका अध्यक्ष गुरुप्रसाद रेग्मीको अध्यक्षता, उपाध्यक्ष बाबुराम श्रेष्ठको स्वागत, सदस्य हजिल मियाको धन्यवाद ज्ञापन र संस्थाका सचिव किरिनाथ श्रेष्ठको सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो ।

सनातन धर्म सेवा समितिको साधारण सभा

पाल्पा, मंसिर ३०/तानसेनको मेहरथारामा रहेको सनातन धर्म सेवा समितिले ३९ औं वार्षिक साधारणसभा मनाएको छ । समितिले पूजाआजा सहित साधारण सभा मनाएको हो ।

हरेक वर्ष मंसिर पूर्णिमाका दिन समितिका गुठी सदस्यहरू भेला भइ इष्ट देवता हनुमानको पूजा सम्पन्न गरेपछि साधारणसभा गर्दै आएको समितिले यस वर्ष समितिका सल्लाहकार प्रा.डा. रामजी प्रसाद पौड्यालको निवासमा भेला भई हनुमान मन्दिर नारायणस्थान परिसरमा पूजासहित साधारणसभा गरिएको समितिका सचिव पुष्करराज रेग्मीले जानकारी दिए । सभाले वार्षिक प्रतिवेदन र कोषाध्यक्ष

विश्वराज रेग्मीद्वारा प्रस्तुत वार्षिक ६ लाख ३७ हजार २ सय ५ बराबरको आयव्यय सर्वसम्मताबाट पारित गरेको छ । यस्तै सभाले आगामी वर्ष गुठी सदस्य श्रीधर कुमार नेपालको निवासमा जने पूर्णिमा पूजा र वार्षिक गुठी पूजा

गर्ने, धार्मिक तीर्थयात्रा भ्रमणमा जाने निर्णय समेत गरेको छ । उपाध्यक्ष सरस्वती शर्माको अध्यक्षता, सदस्य श्रीधर कुमार नेपालको, स्वगत र सचिव पुष्करराज रेग्मीको सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो ।

हरेक प्रहरका ताजा समाचारका लागि www.shittalpati.com क्लिक गर्नुहोस् ।

जंघेतेना दैनिकको आधिकारीक वेबसाईट
शितलपाटी .कम
www.shittalpati.com डिजिटल पत्रिका